

Nr 1116

Av herr **Gustavsson** i Alvesta, om *begränsning av våldsinslagen i televisionsprogram.*

Filmcensurutredningen skriver i sitt år 1969 avgivna betänkande: "Om censuren verkligen effektivt skulle bidra till att motverka risken för inte önskvärda attitydpåverkningar torde med hänsyn till det anförda (härmed avses närmast 'massan av filmer som konsumeras av vissa individer') krävas en nyorientering av censurens praxis innebärande att en större del av biografrepertoaren totalförbjöds."

Vidare: "Utredningen anser att av det föregående sammanfattningsvis framgår att det inte kan anses osannolikt att film med våldsinslag ibland kan medverka till vissa inte önskvärda effekter för barn, efter vad det förefaller främst på attityd- och normbildningens område. Det framgår att sannolikheten för negativa effekter torde vara större för barn totalt sett än för vuxna."

Dessa uppfattningar, som under arbetets gång växte fram hos utredningen, torde vara orsaken till att rekommendationen om censurens upphörande modifierades till att tills vidare gälla på försök samt att barncensuren behålls tills vidare.

Eftersom de största farhågorna är knutna till de kumulativa långtidseffekterna av högfrekvent konsumtion av våldsförhärlikande film (s. k. underhållningsvåld, d. v. s. mord för "skojs skull", "mysig lördagsdeckare" etc.), torde samma farhågor i ännu högre grad äga giltighet för TV:s del. Vi vet att konsumtionen av underhållningsvåld i TV är mycket hög, också bland barn.

Det förhållandet att de program som här avses är populära motsäger inte att de skulle ha en skadlig inverkan, varmed här avses minskad respekt för andras liv och personliga integritet och en latent benägenhet dels att ta lagen i egna händer och lösa konflikter med våldsmedel, dels att acceptera sådana tendenser hos andra personer och regimer. Det angenäma underhållningsklimatet och familjens gemensamma (och därmed accepterande) upplevelse av våldsamheterna som något lustfyllt fungerar nämligen som en förstärkande inlärningsfaktor. Samma sak gäller identifieringen med de populära seriefigurerna som upplevs som så verkliga att de inbjuds att visa upp sig i de svenska folkparkerna.

Jag anser frågan om underhållningsvåldet i TV så betydelsefull att den inte bör betraktas som avslutad. Den bör bli föremål för analys av en statlig forskningskommitté, som förutsättningslöst — utan att vara bunden av censurproblematiken eller filmbranschens speciella intressen — kan ta upp frågan om långtidspåverkan av norm- och attitydbildningen.

Jag poängterar att frågan inte gäller attityder i största allmänhet, som växlar från grupp till grupp, utan endast om inställningen till våldets roll i mänskliga rela-

tioner. Jag har svårt att inse det rimliga i att låta ett effektivt medium sprida och förstärka ett förakt och en likgiltighet för andras liv och människovärde som man söker motverka i andra sammanhang, t. ex. i läroplanen för grundskolan.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer jag,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning med sikte på möjligheten att — om utredningen skulle visa på negativa långtidseffekter — komplettera radiolagen på ett sådant sätt att den kan ge stöd för ett minskat utbud av underhållningsväld i TV.

Stockholm den 28 januari 1970

Rune Gustavsson (cp)
i Alvesta
